

1. A hidegháborús nemzetközi rend és rendszer

- Szakaszolja a hidegháborút és mutassa be az egyes korszakok főbb jellemzőit!
- Hogyan értékeli a hidegháborús nemzetközi rendszer stabilitását? Válaszát a bipolaritás jellemzői és a jellemzők hatása alapján indokolja (szereplők száma, konszenzuskeret, negatív/pozitív integrátor, a rendszer rugalmassága)!
- Ön szerint nevezhetjük a „kölcsonös megtorlás” elméletét a hatalmi egyensúlyi rendszer örökösének? A két egyensúlyi rendszer összehasonlításán keresztül indokolja választát!
- Válasszon ki egy afrikai poszthidegháborús regionális konfliktust és mutassa be, hogy a hidegháborús évtizedek alatti gazdasági változások hogyan alapozták meg a későbbi válságokat!
- Mit tud a hidegháborúban születő fegyverkorlátozási nemzetközi szerződések létrehozásának céljáról és érvényesítésük gyakorlatáról?

2. A magyar külpolitika a hidegháborúban

- Ismertesse az 1956-os forradalom nemzetközi kontextusát!
- Mutassa be az ENSZ szerepét az 1956-os magyar válság kezelésében (1956–1962)!
- Ismertesse a magyar külpolitika fő törekvéseit a német kérdéssel és az európai biztonsággal kapcsolatban (1965–1975)!
- Ismertesse a magyarországi és a kelet-európai rendszerváltások nemzetközi kontextusát (1985–1991)!

3. A magyar külpolitika a hidegháborút követően

- Ismertesse az EU-csatlakozás folyamatát és a magyar külpolitika új kihívásait az ezredforduló után napjainkig! Mit mondhatunk el a gazdasági érdekcsoportok szerepéről a külpolitikai döntéshozatalban? Milyen gazdasági érdekcsoportoknak lehetett jelentősége az EU-csatlakozás folyamata során?
- Milyen álláspont rajzolódott ki a magyar állam részéről a nemzetközi szervezetekben működő emberi jogi intézmények irányában a hidegháborút követően?
- Elemezze a magyar intézményi csatlakozási folyamatokat a neoliberális institucionalizmus keretein belül! Milyen hosszú távú haszonmaximalizációs folyamatok határozták meg az államérdek érvényesítését?

4. Hatalmpolitika a 21. században

- Hasonlítsa össze a neorealizmus offenzív és defenzív ágát a katonai kapacitásoknak a biztonsági dilemma alakulásában játszott szerepe és az államok külpolitikai stratégiájára gyakorolt hatása alapján!
- Milyen szerepe van a polaritásnak a nemzetközi politikában? Válaszában térjen ki a polaritás alakváltozataira! Hasonlítsa össze a hegemon stabilitás elméletét és a liberális világrend koncepcióját az Egyesült Államok példáján keresztül!
- Ön szerint hogyan változott meg az államérdek és a szuverenitás a 21. században? Milyen hatása van a posztvesztfáliai szuverenitásnak a nemzetközi rendszerre?
- Vázolja nagy vonalakban a fegyveres konfliktusok során alkalmazandó normák keretrendszerét (nemzetközi humanitárius jog)!

5. Globális kormányzás

- Mutassa be a kormány nélküli kormányzás globális szabályozó folyamatát! Válaszában térjen ki a kormány nélküli kormányzás, a fragmegráció, a funkcionális politikai közösségek, valamint a kétosztatú világ (meleg és hideg béke) koncepciókra!
- Hogyan jellemezné a posztvesztfáliai nemzetközi rendszert? Mutassa be a posztmodern szuverenitás jellemzőit (territorialitás, lojalitás, erőszak-monopólium változása) és az állam mint társadalmi szereplő változását a 21. században!
- Milyen jelentős kihívásokkal kellett megküzdenie az ENSZ-nek az Alapokmány elfogadását követő évtizedekben? Alkalmaz-e az Alapokmány szövege arra, hogy normatív alapját képezze a változó társadalmi viszonyok kezelésének?
- Ismertesse az ENSZ lehetséges reformjainak irányait!

6. Globális egyenlőtlenségek és nemzetközi politikaformáló szerepük

- Hogyan válhat a globális egyenlőtlenség a nemzetközi rendszer szervezőelvévé? Válaszát a világrendszer-szemlélet keretein belül értelmezze! Mutassa be a világrendszer-szemlélet neorealista és egyéb kritikáit is!
- Milyen hatása van a neo-Gramscianizmus hegemonia-konceptiójának a világrendre? Válaszában hasonlítsa össze a hegemonikus és nem hegemonikus nemzetközi rendet! Milyen szerepet szánt Robert Cox a nemzetközi intézményeknek a hegemon norma kialakításában és fenntartásában?
- Ismertesse a nemzetközi fejlődési szakadék problémát! Milyen területi aspektusai vannak és milyen tényezőkkel magyarázható a fejlődési szakadék?

7. Globális kihívások (migráció és menekültválság; környezetvédelem)

- Mennyiben adnak választ a nemzetközi menekültjog és az európai uniós jog hatályos keretei napjaink migrációs kihívásaira?
- Ön szerint hogyan hat a migráció az állam legitimációs válságára?
- Ismertesse az EU közös európai külpolitikájának / külkapcsolati rendszerének szerepét az EU tagállamait 2015 után érintő menekültválság kezelésében!
- Hatékonynak tartja a Nemzetközi Bíróság tevékenységét a környezetvédelmi célok szempontjából? Milyen hozzáadott értéke volt eddig a Bíróság előtti eljárásoknak a környezetvédelem érdekében tett erőfeszítések rendszerében?
- Ön szerint a nemzetközi környezetvédelmi rezsim stabilabbá vagy instabilabbá teszi a nemzetközi rendszert? Milyen pozitív és negatív következményeket lát a szabályozórendszerek erősödésében?

8. Normák és identitás a nemzetközi politika alakulásában

- Hogyan hatnak a társadalmi és nemzetközi normák a nemzetközi politika alakulására? Ön szerint Wendt, Finnemore és Katzenstein elméletei hogyan támasztják alá a 21. századi nemzetközi politika alakulását?
- Hogyan hatnak a negatív normák az állam és szuverenitás koncepcióra? Dekonstruálja az állam fogalmát!
- Milyen szerepe van az identitásnak a nemzetközi rendszer anarchikus jellegének kialakulásában és fenntartásában?
- Mit jelent az emberi jogok védelme a mai Európában a más régiókban jellemző normatív és intézményi keretekhez képest?

9. Az Európai Unió külkapcsolati rendszere és biztonsági architektúrája a hidegháború után

- Mutassa be az EU preferenciális és nem preferenciális külkapcsolati rendszerét a Lisszaboni Szerződés után! Válaszában térjen ki a mély és átfogó szabadkereskedelmi megállapodásokra!
- Mutassa be az EU képviseleti jogát és jogi személyiségét, az EU képviseletét a nemzetközi szervezetekben és az Európai Külügyi Szolgálatot!
- Mutassa be az Európai Kül- és Biztonságpolitika (EKB) és a Közös Biztonság- és Védelempolitika legfontosabb jellegzetességeit!
- Ismertesse a NATO és az Európai Unió együttműködésének legfontosabb jellemzőit!
- Mutassa be az EU közös külpolitikájának szerepét az iráni nukleáris megállapodás létrehozásában!

10. Az Európai Unió hatalmi geometriája

- Ismertesse a tagállami befolyás kifejeződését az Európai Unió szavazási rendszerében a Lisszaboni Szerződést követően (Európai Unió Tanácsa, Európai Parlament, Európai Központi Bank), valamint a két- és többoldalú koalíciók szerepét!
- Ismertesse Németország szerepét az európai integráció fejlődésében és a német gazdasági modell hatását az integrációra!
- Mutassa be a Brexit-folyamat, valamint az euróövezeten belüli együttműködések elmélyülésének hatását az EU hatalmi geometriájának változására!
- Foglalja össze az Európai Unió jövőbeli fejlődésének lehetséges irányait!

11. A 2008-as globális gazdasági és pénzügyi válság és következményei

- Milyen körülmények vezettek a 2008-ban kezdődő európai szuverén adósságválság kialakulásához?
- Jellemezze a szuverén adósságválság kezelésére az EU és a tagállamok által kiépített uniós és tagállami szintű gazdasági kormányzási rendszer elemeit és működésüket (Pénzügyi Felügyeletok Európai Rendszere – ESFS, bankunió, költségvetési stabilizációs és monitoringrendszer, fiskális paktum, az ESFM/EFSF/ESM)!
- Mutassa be a görög vagy az ír vagy a spanyol államadósság kialakulásának körülményeit 2008 után, az EU segítségnyújtásának folyamatát és elemeit, és a válságban érintett tagállamok strukturális reformjainak jellegét és eredményeit!
- Ön szerint hogyan hatnak a gazdasági szereplők a nemzetközi politika világára? Használja a kereskedelmi liberalizmus érvrendszerét!

12. Az iraki beavatkozások és válságkezelés

- Mutassa be a három Öböl-háborút és térjen ki a nagyhatalmak szerepére!
- Ismertesse a második (1991) és a harmadik Öböl-háború (2003) nemzetközi jogi hátterét!
- Mutassa be a 2003-as beavatkozást követő politikai, gazdasági és katonai rendezést!
- Milyen okokra vezethető vissza az Iszlám Állam felemelkedése Irak területén?
- Milyen érdekcsoportok játszanak szerepet a Közel-Kelet-politika területén? Hogyan elemezhető ezek jelentősége, szerepe? Játszott-e valamelyik jelentős szerepet az 1990–1991-es és/vagy a 2003-as válság kapcsán?
- Hogyan értékeli a demokráciaexport elméletét és gyakorlatát? Ön szerint a békeelméletek klasszikus gyökerei és a jelenlegi formái hogyan hatnak az államok külpolitikai döntéshozatalára?

13. A délszláv válságok

- Ismertesse a jugoszláv dezintegrációs folyamatot kísérő délszláv háborúk kirobbanásának okait!
- Mutassa be a délszláv válságok rendezésének főbb pontjait és a nemzetközi területi igazgatás modelljeit!
- Mit gondol a délszláv válság idején ENSZ által felállított nemzetközi büntetőtörvényszék létrehozásának jogszerűségéről és a Törvényszéknek a nemzetközi béke és biztonság helyreállításában betöltött szerepéről?
- Mit mondhatunk el a vezetői személyiségjegyek szerepéről a politikai döntéshozatalban? Milyen konkrét vezetői személyiségjegyek szerepét vizsgáljuk? Milyen vezetői személyiségjegyek azonosíthatók Borisz Jelcin, Slobodan Milošević és Bill Clinton esetében?
- Ön szerint hogyan hatott az új, hidegháború utáni nemzetközi rendszer a nemzetközi rend stabilitására? Értékelje a globalizációs nemzetközi rendszert a hatalommegoszlás változásának és a szabályozórendszerek erősödésének kettős dinamikája alapján!

14. Ruanda

- Milyen okokra vezethető vissza a ruandai népirtás?
- Hogyan reagált a nemzetközi közösség a ruandai népirtásra?
- Milyen válaszai vannak a nemzetközi jognak a népirtásnak minősíthető tömeges atrocitásokra, és miként érvényesültek a normatív keretek a ruandai népirtás esetében?
- Milyen szerepet játszik a közvélemény a külpolitikai döntéshozatalban és hogyan befolyásolhatja azt?
- Milyen szerepet játszott a Ruandai Büntetőtörvényszék a társadalmi megbékélés területén?
- Értékelje a gyenge államiság problémáját a nemzetközi rendszer stabilitásának szempontjából! Válaszában térjen ki Stephen Krasner szuverenitáselméletére és a társadalmi szerződések szerepére a nemzetközi politikai szereplők kapcsán!

15. Transznacionális terrorizmus és Afganisztán

- Mutassa be a tálib rezsim felemelkedését és Afganisztán belső viszonyait az 1990-es években!
- Ismertesse a szeptember 11-ei merényletek értelmezési kereteit és térjen ki a nemzetközi politikai következményekre!
- Miként értékelhető az Egyesült Államok szeptember 11-i merényletekre adott, fegyveres erő alkalmazásával járó reakciója a jogos önvédelemre vonatkozó nemzetközi jogi normák fényében?
- Mutassa be a 7 pontos afganisztáni rendezés főbb pilléreit!
- Ismertesse Afganisztán helyzetét az ISAF-misszió lezárulását (a kivonulást) követően!
- Értékelje a terrorizmus mint hálózati szereplő hatását a világpolitikára James Rosenau elméletének segítségével! Hogyan működnek a hálózatok a transznacionális kapcsolatrendszerben, miben jelent újdonságot a jelenlétük és hogyan hatnak a globális kormányzás rendszerére?

16. Szomália

- Mutassa be, hogyan sodródott Szomália a kilencvenes évekre polgárháborúba!
- Ismertesse, hogy a szomáliai polgárháborúra miként reagált a nemzetközi közösség!
- Hol helyezkednek el a békefenntartó missziók a Biztonsági Tanács által alkalmazható nem fegyveres és fegyveres szankciók rendszerében, és e rendszer mely eszközeit mozgatta a BT Szomália esetében?
- Miért mondhatjuk, hogy Szomália mérföldkő a nemzetközi békeműveletek generációinak történetében?
- Milyen szerepet játszhatnak a döntéshozatalban a kognitív heurisztikák? Milyen szerepet játszhattak a szomáliai beavatkozással kapcsolatos döntéshozatalban?

17. Szudán

- Ismertesse a két polgárháború történetét!
- Mutassa be a 2005-ben aláírt Átfogó Békemegállapodást és a 2011-ig tartó átmeneti időszakot!
- Milyen problémák jellemzik Dél-Szudánt a 2011-es függetlenséget követően?
- Ismertesse a szubszaharai Afrika világgazdasági helyzetét!
- Milyen politikai természetű vádak érik a Nemzetközi Büntetőbíróságot az al-Basír ellen kiadott elfogatóparancs kapcsán? Hogyan értékeli ezeket a vádakot az ICC joghatóságának jogi keretei tükrében?
- Hogyan formálják Ön szerint a nemzetközi rendszer egyenlőtlenségei a világpolitikát? Válaszában támaszkodjon Wallerstein világrendszer-szemléletére!

18. Az ukrajnai válság

- Mutassa be a 2014-ben kezdődő ukrajnai válság történetét és az EU közös külpolitikájának szerepét a válságkezelésben!
- Miként értékeli a Krím és a Kercsi-szoros helyzetét a nemzetközi jogban ismert területszerzési jogcímekre, a kógens normákra és a tengerjogi megfontolásokra tekintettel?
- Hogyan értékeli a liberális nemzetközi rend változását a krími válság tükrében? Elemezze Ikenberry 3.0-s nemzetközi rend koncepciója értelmében a nemzetközi rendszert!